

Betalingsbalance og valutamarked



4

Tabel 4.1 Principskitse af betalingsbalancen

Valutaudgifter (debet)	Valutaindtægter (kredit)	Saldo
1. Import af varer 2. Import af tjenester <i>1.+ 2. Importudgifter</i> 3. Overførsler til udland 1.+ 2.+ 3. Løbende udgifter	1. Eksport af varer 2. Eksport af tjenester <i>1.+ 2. Eksportindtægter</i> 3. Overførsler fra udland 1.+ 2.+ 3. Løbende indtægter	Handelsbalance Tjenestebalance Vare- og tjenestebalance Overførselsbalance Betalingsbalancens løbende poster
4. Private finansielle udgifter 5. Offentlige kapitaludgifter 6. Forøgelse af valutareserven 4.+ 5.+ 6. Finansielle udgifter	4. Private finansielle indtægter 5. Offentlige kapitalindtægter 6. Træk på valutareserven 4.+ 5.+ 6. Finansielle indtægter	Private finansielle poster Offentlige finansielle poster Ændring i valutareserven (International likviditet) Betalingsbalancens finansielle poster
1. - 6. Udgifter i alt	1. - 6. Indtægter i alt	Samlet saldo = 0 (altid)

Tabel 4.2 Betalingsbalancen Danmark 2009, mia. kr.

Valutaudgifter		Valutaindtægter		Saldo
Import af varer	460	Eksport af varer	487	27
Import af tjenester	267	Eksport af tjenester	297	30
Overførsler til udland	180	Overførsler fra udland	189	9
Udgifter Løbende poster	907	Indtægter Løbende poster	973	66
Finansielle udgifter		Finansielle indtægter		108
Forøgelse af valutareserven		Træk på valutareserven		- 174
Udgifter Finansielle poster		Indtægter Finansielle poster		- 66
Udgifter i alt	X	Indtægter i alt	X	0

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 4.3 Handelsbalancen 1999-2009, mia. kr.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Vareeksport	406	421	437	425	446	495	539	547	581	487
Vareimport	364	371	387	373	406	460	531	555	596	460
Handelsbalance	42	50	50	52	40	35	8	- 8	- 15	27

Kilde: Danmarks Statistik.

Tabel 4.4 Tjenestebalancen 2000-2008, nettoindtægt mia. kr.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Søtransport	12	10	10	13	19	45	46	46	58
Anden transport	13	15	15	15	10	10	10	13	12
Rejser	-8	-7	-9	-9	-9	-10	-11	-14	-15
Kommunikation, information mv.	1	2	1	1	0	2	3	3	2
Vareformidling, rådgivning mv.	5	8	2	7	2	0	1	3	-1
Finansielle og kulturelle tjenester	0	-3	-1	-4	-2	-9	-8	-9	-7
Tjenestebalance i alt	23	25	18	23	20	38	41	42	49

Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 2009

Tabel 4.5 Overførselsbalancen 1999-2008, nettoindtægt, mia. kr.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Lønudbetaling	1	0	0	-1	-1	-1	-4	-5	-11	-11
Formueindkomst	-19	-33	-25	-23	-16	-1	14	21	11	36
EU's institutioner	-2	-4	-3	-4	-4	-5	-7	-8	-10	-11
Andre	-17	-23	-19	-20	-20	-23	-18	-19	-18	-20
I alt	-37	-60	-47	-48	-41	-30	-15	-11	-28	-6

Kilde: Danmarks Statistik.

Figur 4.1 Betalingsbalancens løbende saldo. Danmark 1984-2009, mia. kr.



Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 4.6 Betalingsbalancens finansielle poster 2003-2009, mia. kr.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Nettokapitaleksport	17	51	78	88	27	-12	-108
Forøgelse af Nationalbankens valutareserve	31	-7	-11	-39	-2	50	174
I alt underskud på finansielle poster	48	44	67	49	25	38	66

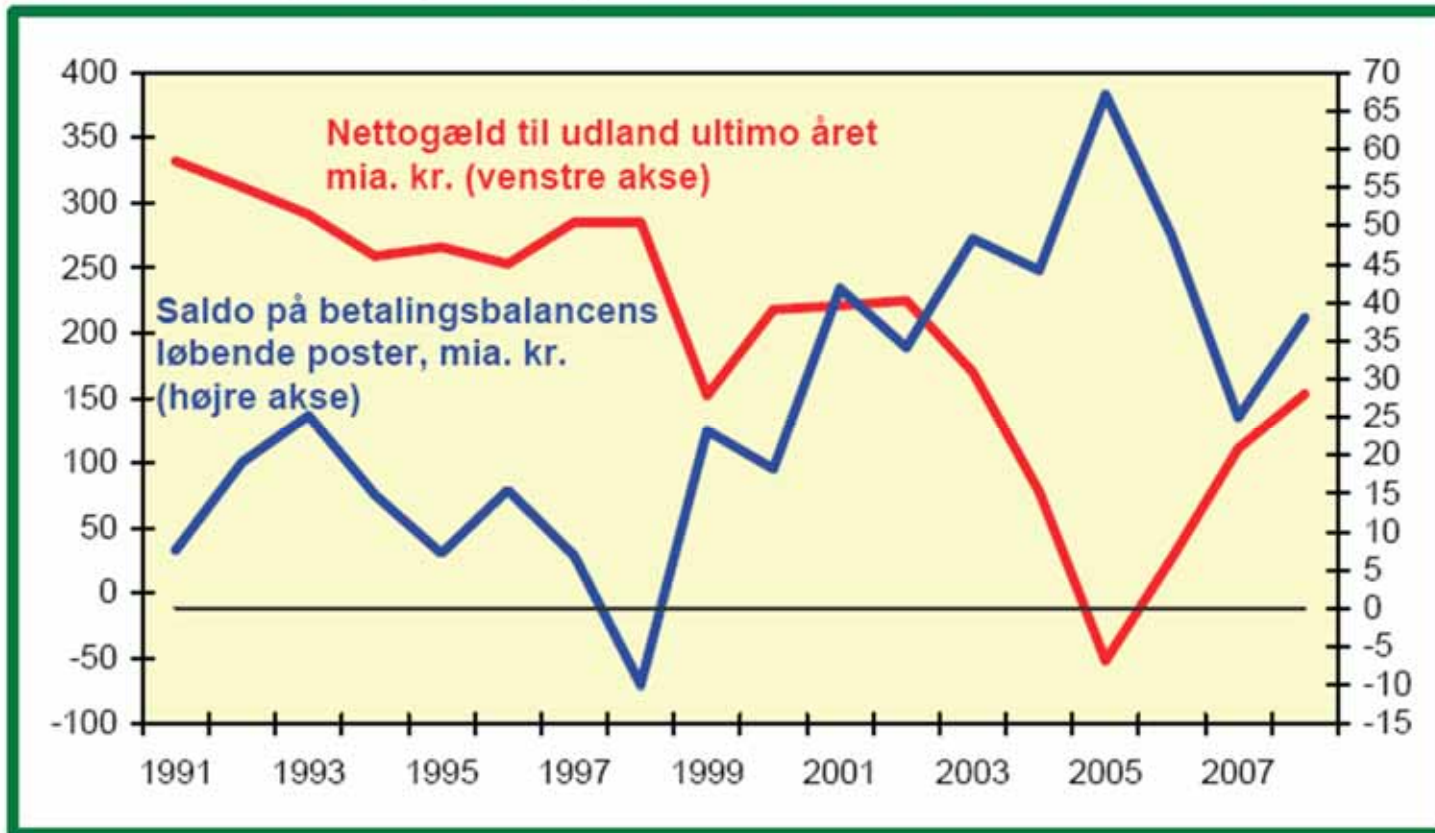
Kilde: Danmarks Statistik.

Tabel 4.7 Kapitalbalancen. Danmark 31. december 2008, mia. kr.

	Aktiver	Passiver	Nettogæld (Passiver- Aktiver)
Privat ikke-banksektor	2145	1450	-695
Offentlig sektor	24	239	215
Penge- og realkreditinstitutter	1321	2058	737
Nationalbanken (valutareserven)	226	121	-105
I alt	3715	3868	153

Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 2009

Figur 4.2 Nettogæld og betalingsbalance. Danmark 1991-2008, mia. kr.



Kilde: Danmarks Statistik.

Tabel 4.8 Valutareserven, ultimo 2009, mia. kr.

Guldbeholdning	12
Fordringer på IMF ^a	16
Fordringer på udlandet	370
Forpligtelser overfor udlandet	-4
Valutareserve i alt (aktiver)	398

^a IMF er Den Internationale Valutafond

Kilde: Nationalbankens Beretning og Regnskab

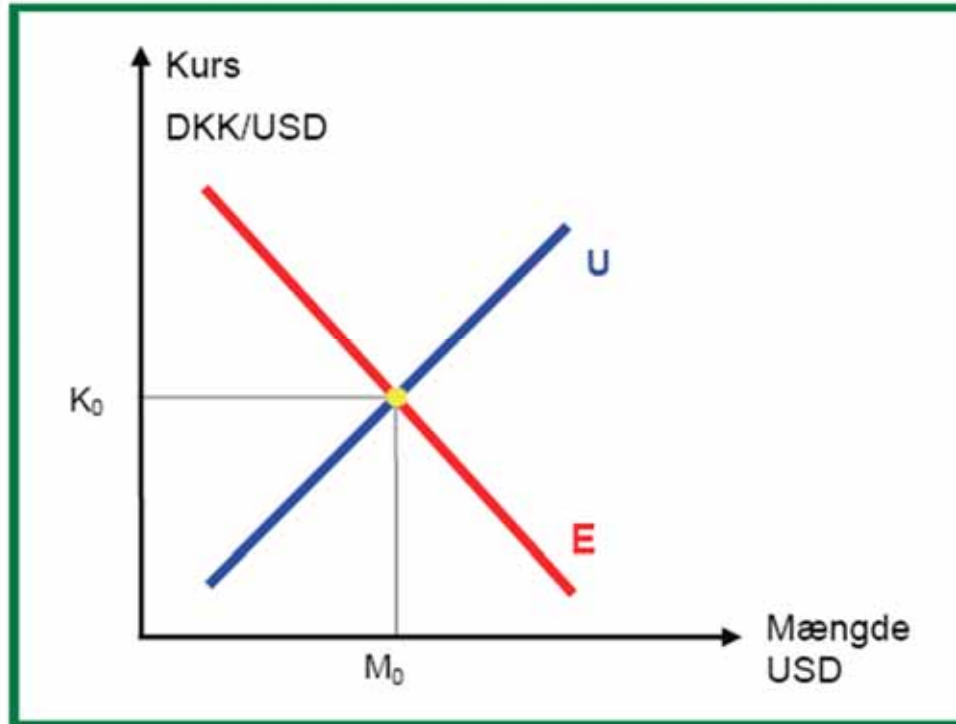
Tabel 4.9 Omsætning på valutamarkedet i april 2007 fordelt på handelstype

Mia. dollar pr. bankdag	1989	1992	1995	1998	2001	2004	2007
Danmark							
Spothandler	6,4	10,5	8,6	6,3	4,3	9,2	15,1
Terminshandler	1,3	2,0	1,5	1,1	0,7	2,1	10,0
FX swaps	5,5	14,4	19,7	19,9	18,3	29,6	61,0
Valuta i alt	13,2	26,9	29,8	27,3	23,3	40,9	86,1
Globalt							
Spothandler	317	394	494	568	387	621	1005
Terminshandler	27	58	97	128	131	208	362
FX swaps	190	324	546	734	656	944	1714
Valuta i alt¹	590	820	1.190	1.490	1.200	1.880	3.210

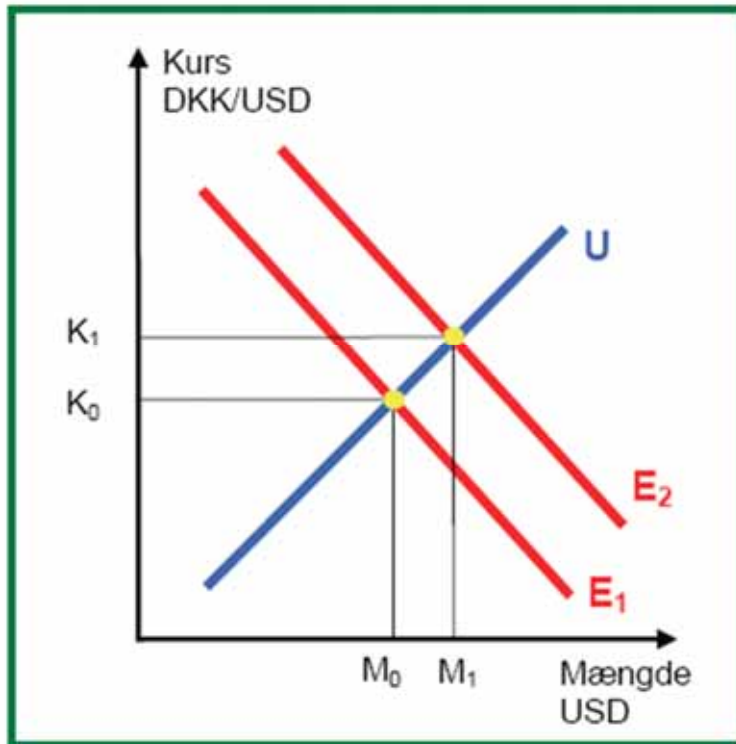
¹ "Valuta i alt" for den globale omsætning svarer ikke til summen af de enkelte komponenter, idet totalen inkluderer et skøn over manglende indberetninger.

Kilder: Danmarks Nationalbank: Kvartalsoversigt 4, 2004, Undersøgelse af omsætningen på det danske valuta- og derivatmarked i april 2007. Nationalbanken september 2007 (www.nationalbanken.dk) samt BIS: Triennial Central bank Survey of Foreign Exchange and Derivatives Market Activity in april 2007. Preliminary Global Results. Bank of International Settlements, september 2007. (www.bis.org).

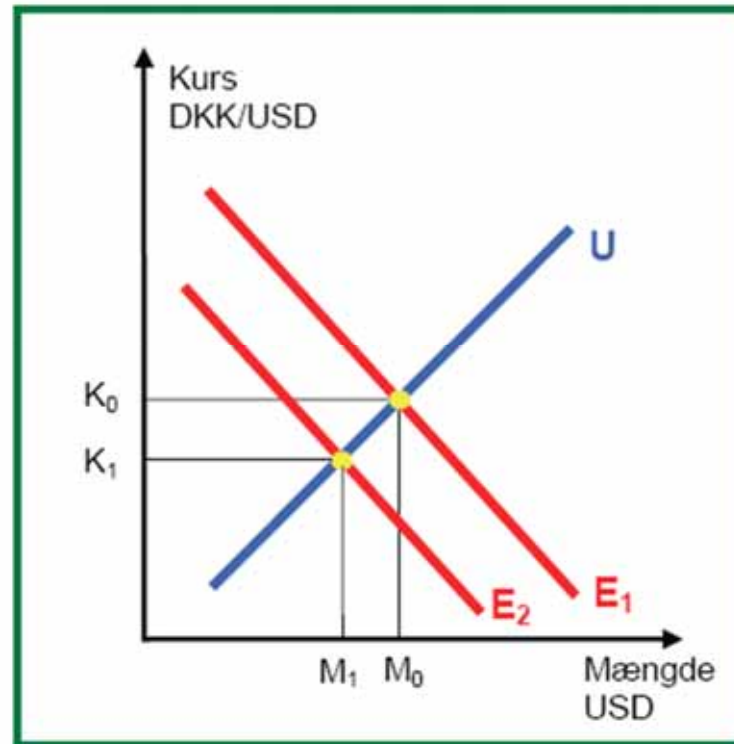
Figur 4.3 Valutakursdannelsen ved flydende kurser



Figur 4.4 Appreciering af USD



Figur 4.5 Depreciering af USD



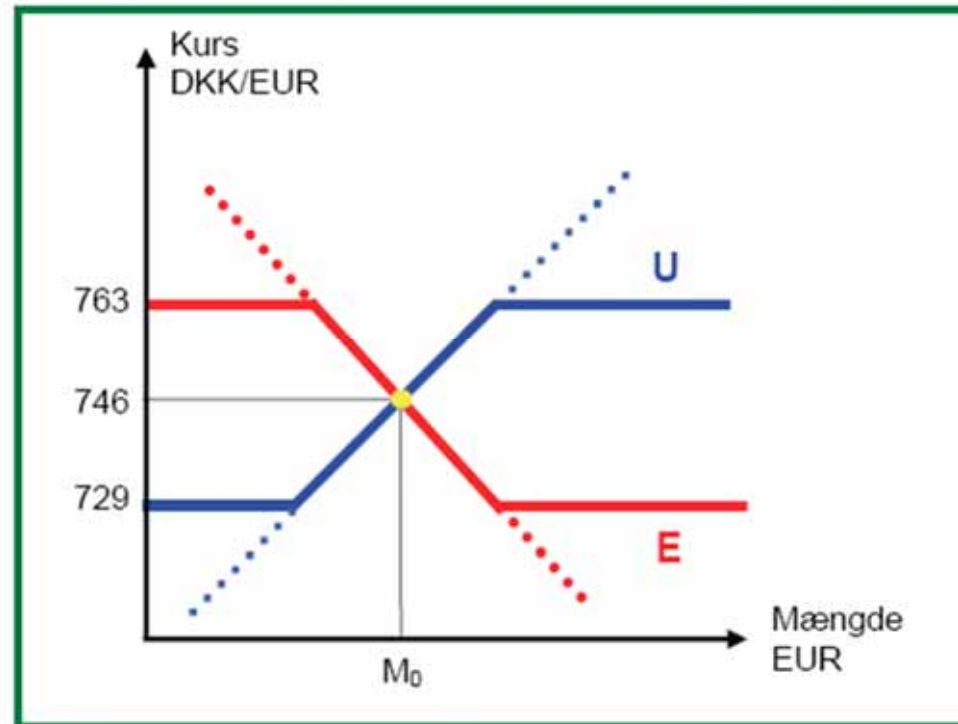
Tabel 4.10 Valutakurssystemer

Valutakurssystem	Antal lande	Eksempler på lande
Individuel flydning	30	Australien, Brasilien, Canada, Island, Japan, Korea, Norge, Polen, Schweiz, Sverige, UK og USA
Styret flydning	53	Argentina, Indien, Kroatien, Rumænien, Rusland, Thailand, Tjekkiet
Fast kurs overfor anden valuta eller en kurv af andre valutaer	43	Kina, Malaysia, Ukraine
Fastkursaftale med interventionsgrænser	6	Letland ¹ , Estland ¹ , Litauen ¹ , Danmark ¹ , Ungarn
Currency Board	5	Bulgarien
Fælles valuta eller anvendelse af andet lands valuta	45	De 16 eurolande: Belgien, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Italien, Luxemburg, Portugal, Spanien, Tyskland, Østrig, Slovenien, Cypern, Malta og Slovakiet.
Andre systemer	5	
I alt	187	

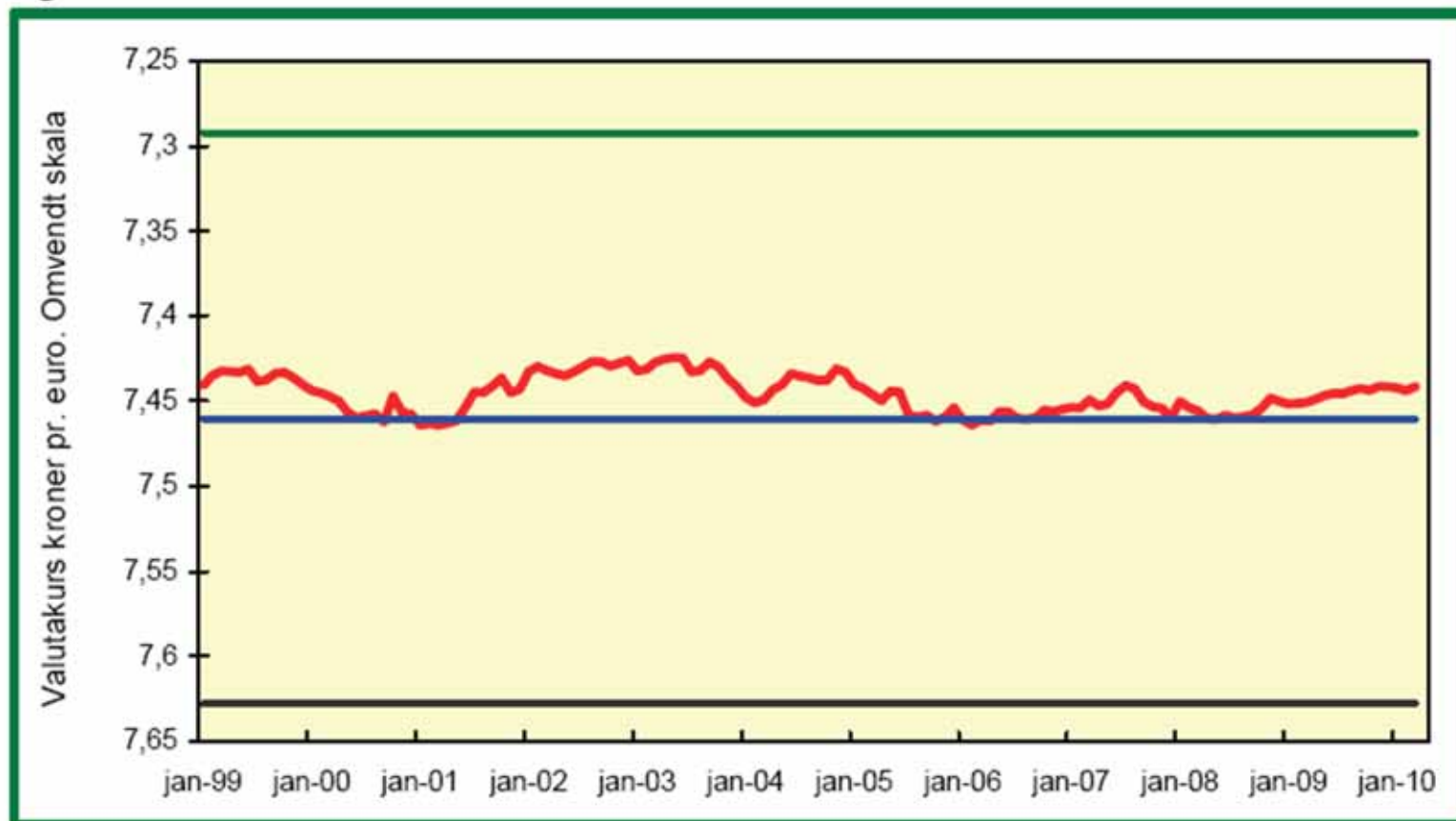
¹ Deltager i det europæiske valutasamarbejde ERM2

Kilde: *The Classification of Exchange rate Arrangements and Monetary Policy Frameworks*. IMF, december 31 2005 ajourført med oplysninger fra www.nationalbanken.dk

Figur 4.6 Valutakursdannelsen DKK/EUR i ERM2



Figur 4.7 Kronens kurs over for euro 1999-2010.



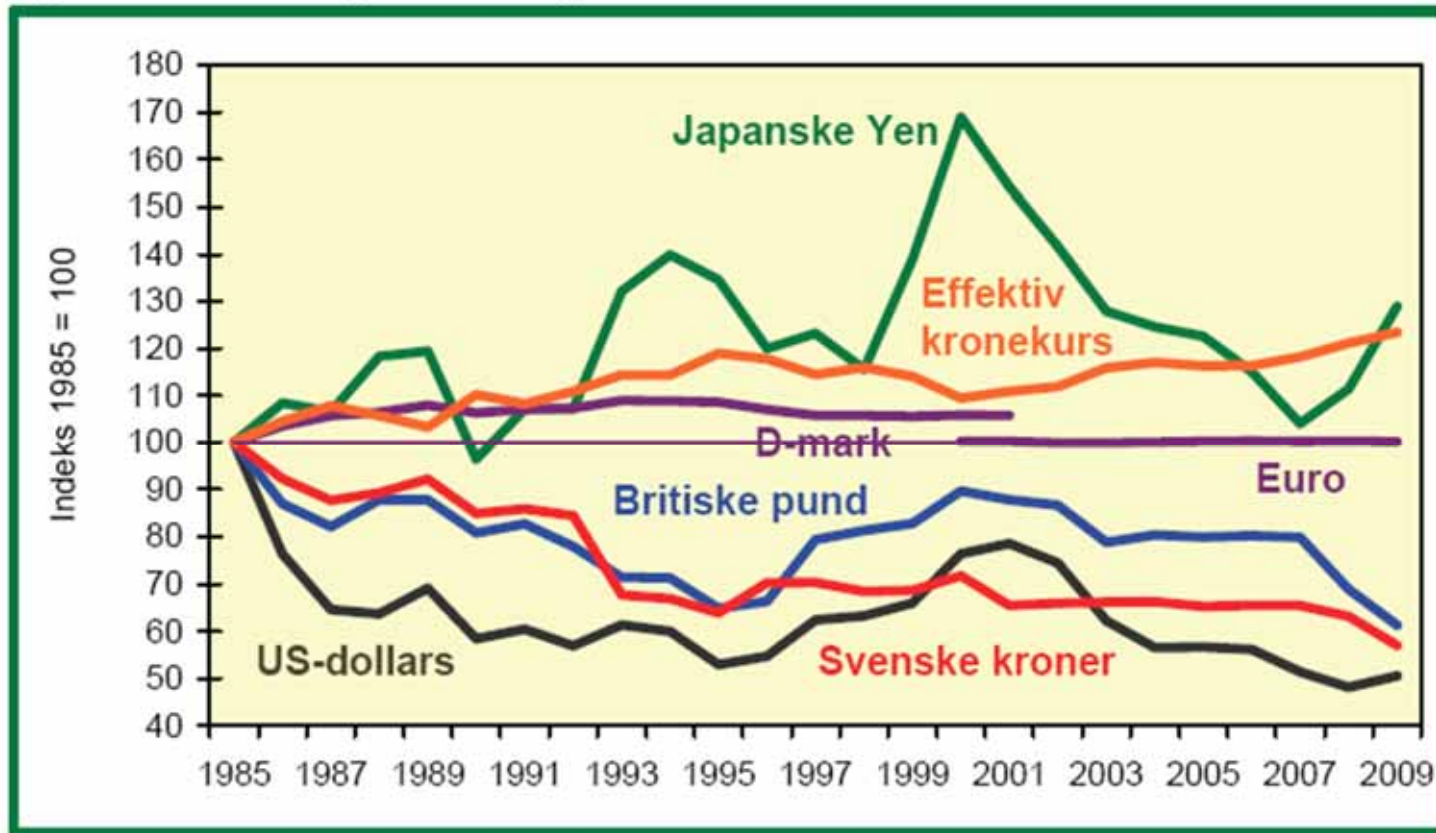
Anm.: Observationer er månedsgennemsnit. Indekstal jan1999=100

Kilde: Danmarks Nationalbank, www.nationalbanken.statistikbanken.dk

Tabel 4.11 Faste contra flydende valutakurser

Flydende valutakurser	Faste valutakurser
<p><i>For:</i> Automatisk justering af kurser efter ændringer i udbud og efterspørgsel Selvstændig pengepolitik</p>	<p><i>For:</i> Sikkerhed Mindre spekulation? Politisk disciplin</p>
<p><i>Imod:</i> Ustabilt marked præget af tilfældige kurs-svingninger</p>	<p><i>Imod:</i> Indgreb i det fri marked Mere spekulation? Stor valutareserve Mistet handlefrihed</p>

Figur 4.8 Udviklingen i udvalgte valutakurser 1985-2009.



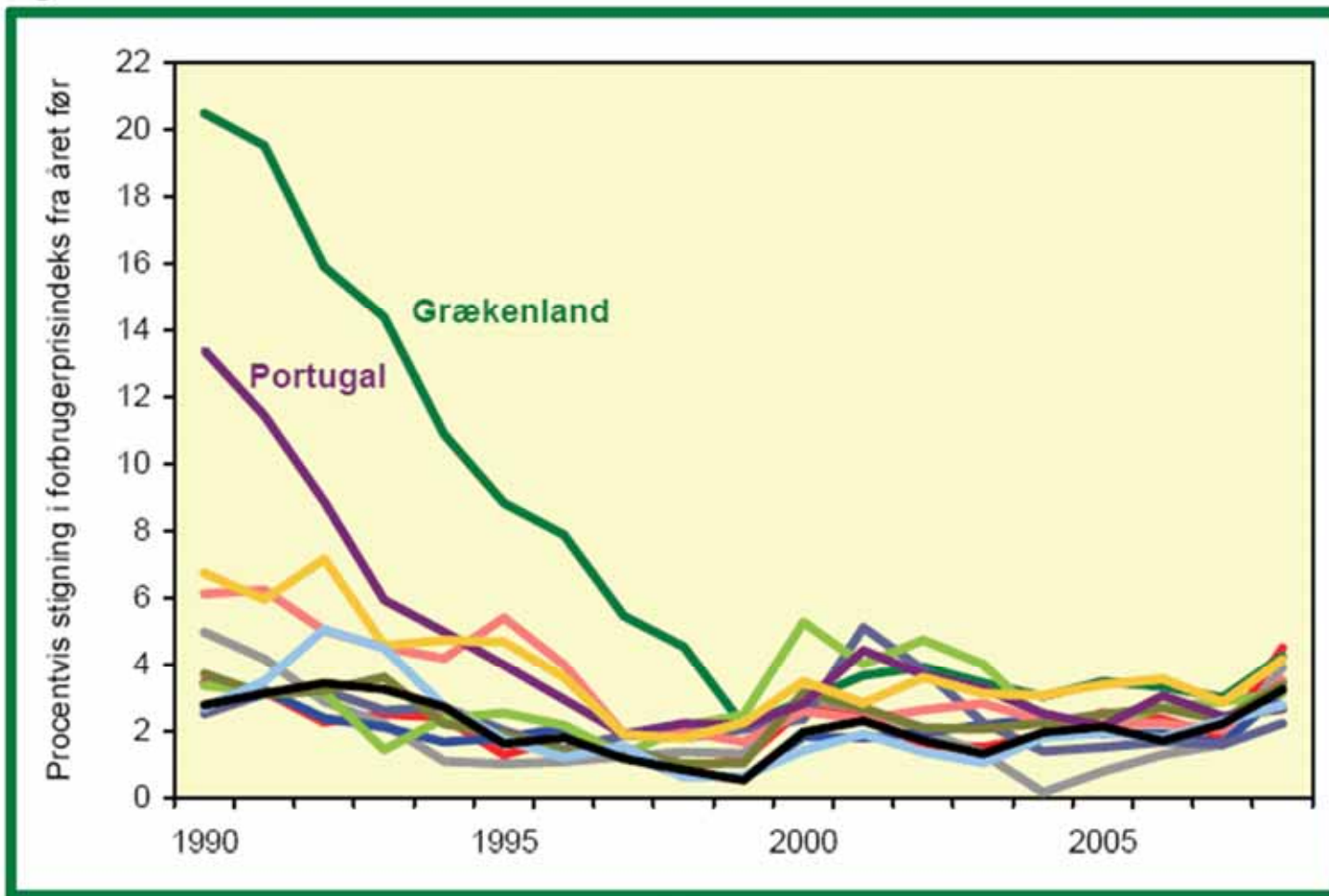
Anm: Observationer er årgennemsnit. Indekstal 1985 = 100.

Kilde: Danmarks Nationalbank, nationalbanken.statistikbanken.dk

Konvergenskriterier for ansøgerlande til Euro-samarbejdet.

Kriterium	Konvergenskrav
<i>Stabile priser</i>	Inflationen i landet må ikke være mere end 1,5 procentpoint højere end gennemsnittet af inflationen i de tre medlemslande, der har lavest inflation. Inflationsraten skal måles ved hjælp af EU's standarder for beregning af forbrugerprisindekset.
<i>Ensartet rente</i>	Landets langfristede rentesats må ikke være mere end 2 procentpoint højere end gennemsnittet af tilsvarende rentesats i de tre medlemslande, der har lavest inflation. Den lange rente skal måles som renten på langfristede statsobligationer.
<i>Offentligt budgetunderskud</i>	Underskuddet på den samlede offentlige sektors saldo må ikke overstige 3 pct. af landets bruttonationalprodukt. Betingelsen kan dog fraviges, hvis underskuddet enten er faldende og ligger tæt på 3 pct., eller hvis afvigelsen er midlertidig.
<i>Offentlig gæld</i>	Den samlede offentlige sektors gæld må ikke overstige 60 pct. af landets bruttonationalprodukt. Betingelsen kan dog fraviges, hvis gælden er faldende og nærmer sig 60 pct. med tilfredsstillende hastighed.
<i>Stabil valuta</i>	Medlemslandet skal i mindst to år have deltaget i det europæiske fastkurssamarbejde (ERM2) uden alvorlige kursudsving og uden på eget initiativ at have devalueret over for noget andet medlemsland.

Figur 4.9 Inflationsrater 1990-2008. Eurolande



Anm. I tabellen er kun medtaget de 12 lande, der i 1998 deltog i eurosamarbejdet.

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, Oktober 2009

Tabel 4.12 Makroøkonomiske nøgletal i EU-landene¹ 1998 og 2008

	Økonomisk vækst		Ledighedsprocent		Betalingsbalance ²		Offentlig saldo ³	
	1998	2008	1998	2008	1998	2008	1998	2008
<i>Eurolande</i>								
Belgien	1,7	1,0	9,3	7,0	5,2	-2,5	-0,9	-1,2
Finland	5,2	1,0	11,4	6,4	5,6	2,4	1,6	4,4
Frankrig	3,5	0,3	11,1	7,9	2,7	-2,3	-2,6	-3,4
Grækenland	3,4	2,9	11,2	7,6	-2,8	-14,4	-3,9	-5,0
Holland	3,9	2,0	3,8	2,8	3,2	7,5	-0,7	0,9
Irland	8,4	-3,0	7,6	6,1	0,8	-5,2	2,3	-7,3
Italien	1,4	-1,0	11,4	6,8	1,6	-3,4	-2,8	-2,7
Luxemburg	6,5	0,7	3,1	4,4	8,5	9,1	3,4	1,4
Portugal	4,9	0,0	5,0	7,6	-7,1	-12,1	-3,4	-2,6
Spanien	4,5	0,9	18,6	11,3	-1,2	-9,6	-3,2	-3,8
Tyskland	2,0	1,2	9,1	7,4	-0,7	6,4	-2,2	-0,1
Østrig	3,6	2,0	4,5	3,9	-1,6	3,5	-2,5	-0,5
<i>Lande uden for euroen</i>								
Danmark	2,2	-1,2	6,6	1,7	-0,9	1,0	0,0	3,4
Sverige	3,6	0,7	6,3	5,5	-0,4	-1,7	-0,1	-5,1
Storbritannien	3,8	-0,2	8,2	6,2	3,8	7,8	1,2	2,5

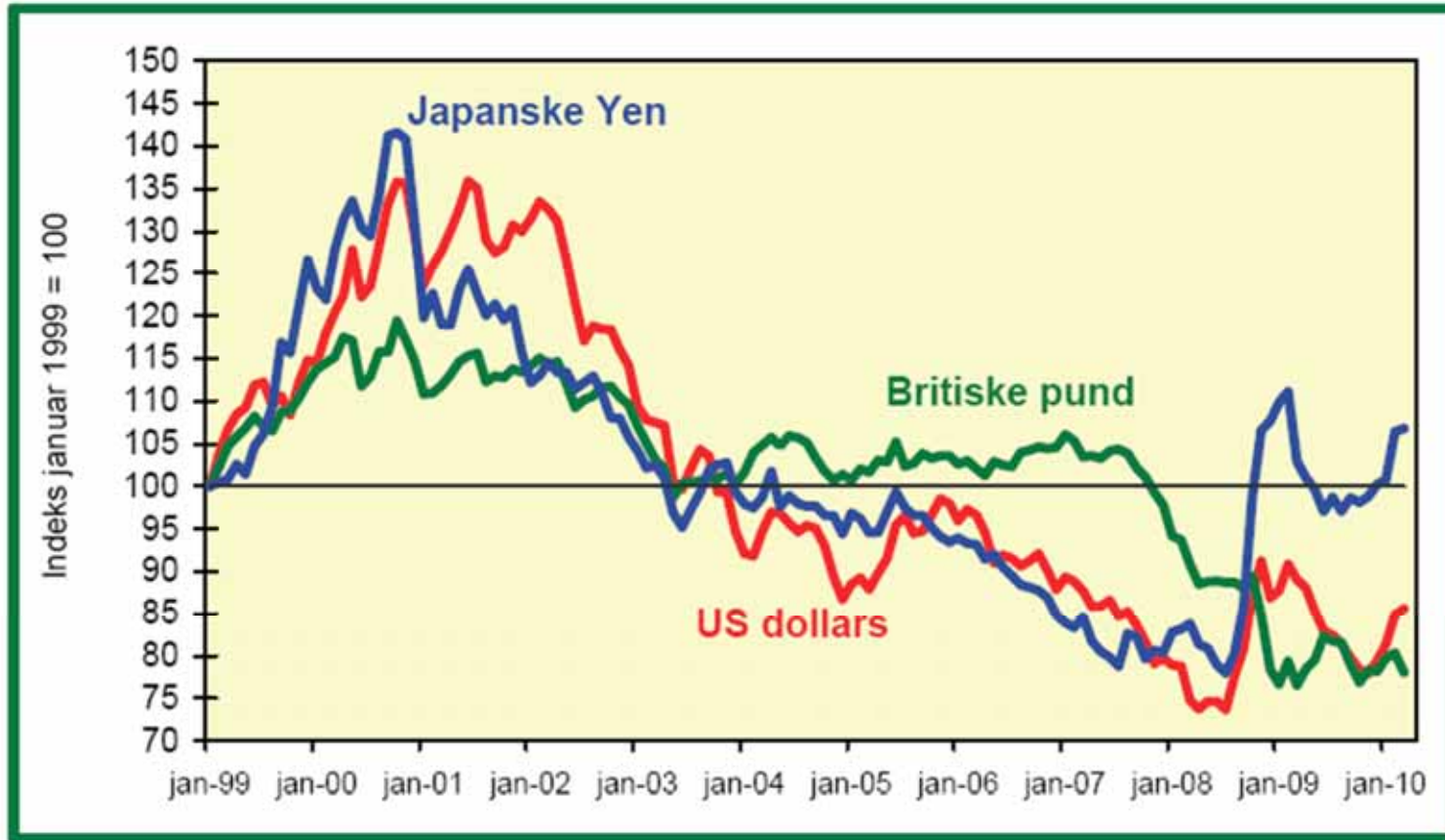
¹ I tabellen er kun medtaget de 15 lande, der i 1998 var medlem af EU.

² Saldo på betalingsbalancens løbende poster i pct. af BNP.

³ Den offentlige sektors overskud i pct. af BNP.

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, Oktober 2009

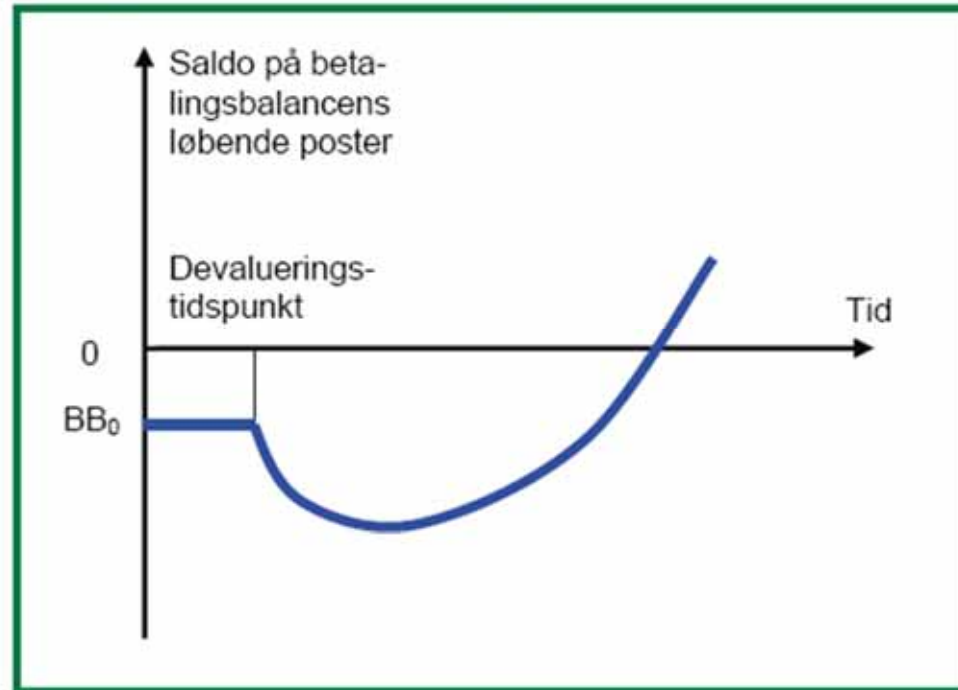
Figur 4.10 Udvalgte valutaers værdi i forhold til euro 1999-2010.



Anm.: Observationer er månedsgennemsnit. Indekstal jan 1999=100

Kilde: Danmarks Nationalbank. statistikbanken.dk

Figur 4.11 J-kurve effekten



Figur 4.12 Devaluering og betalingsbalance på lang sigt

